

Moja Niepodległa

<https://mojaniepodlegla.pl/mn/11-xi-w-dokumentach-aip/dokumenty-wg-miejscowos/warszawa/6859,Publikacja-Komitetu-Samoobrony-Spolecznej-KOR-z-dn-10-XI-1978-r-w-zwiazku-z-60-r.html>
06.05.2024, 04:04

Publikacja Komitetu Samoobrony Społecznej „KOR” z dn. 10 XI 1978 r. w związku z 60. rocznicą odzyskania przez Polskę niepodległości, IPN BU 1042/10, s. 327-332.

zobojętny dorobek duchowy, dzięki któremu kultura polska znajdowała się na poziomie podnym aspiracji narodowych; skutecznie odrzucały germanizacji i rusyfikacji; imponujący, gdyż powstawały w szczególności nieprzychylnych warunkach, dorobek kulturalny; od polskiego nieustraszonego analfabetyzm aż po Uniwersytet Łódzki w zabiorze rosyjskim, wstrząsała tajna praca kół samokształceniowych w zabiorze pruskim, nieograniczone naukowoświatowe polskiego oraz wyższych uczelni i instytucji naukowych Krakowa i Lwowa w odmiennych warunkach zaboru austriackiego; poszerzenie świadomości narodowej na wschodzie, która dochodziła do stopnia, w którym stopniowo kształtowała się reprezentacja politycznej odmiennej orientacji i interesów, niezależnie w życiu nowoczesnego narodu. m.in. powstanie politycznych ruchów robotniczych i chłopskich; nieustająca walka zaborcza nie tylko węgry zaborami, lecz również z rozproszone po świecie Polonii, na przykład konkretne rezultaty przy tworzeniu demii Polskiej na Zachodzie, podtrzymywanie na świecie świadomości, że sprawa polska istnieje, w oparciu deklaracji Wilsona przez Polonie Amerykańskiej; ewolucyjny i ekonomiczny wysiłek zaborów, który przyniósł stał się skuteczną opór germanizacji pod zaborem pruskim, a na wszystkich zaborach nie pozwolił Polakom spocząć na łonie zapaści w zlewionym kraju.

Moment historyczny został właściwie wykorzystany. Powstały instytucje państwowe, powstała Wielka Polak, wielkie ułamy stworzone przez naród na polach bitwy nie były daremne. W dniu 11 listopada 1918 r. Rada Regencyjna przekazała pełnię władzy Józefowi Piłsudskiemu jako Naczelnikowi suwerennego państwa. Podporządkowały mu się następnie różne ośrodki inicjatywy politycznej. Nocnica tego dnia była odziedziczone przez cały naród jako święta zadziwna, porządkowa i humanitarna oferta do niepodległości jako celu działania stworzyła Piłsudskiemu autorytet uznawany w tym momencie również przez przeciwników politycznych.

Polacy odzyskali niepodległość - w granicach płynnych jeszcze i nieustalonych - niezależnie od wszystkich deklaracji i deklaracji traktatów, na mocy faktów, które stworzył naród. Świąt 11 Rzeczypospolitej tworzyły się też przawala masy takich faktów. W listopadzie 1918 roku wzięłyby traktat, bratobójcze walki w łowu między Polakami a Ukraińcami. W rezultacie tych walk miało to oraz wschodnia Galicja weszły w skład Rzeczypospolitej. Powstanie Wielkopolskie wywarło znaczący zabór pruskiego. Parlament konflikt w Wilno, miało także związane z historią narodu polskiego i litewskiego, przyniósł się kooperacja ten litwy traktatowej do Polski. W konfrontacji z Europą Traktat wiedeński.

teżnym, poświęcenie zwrócić rozstrzygającym sprawę, stały się powstania ludu fińskiego.

Już w drugim roku swego istnienia państwo polskie zostało zagrożone w swym bycie przez Armię Czerwoną, która celem było narzucenie bolszewickiego modelu ustrojowego nie tylko nam, lecz i reszcie Europy. Zuchwale Polacy w tej wojnie było możliwe dzięki solidarności wszystkich obozów politycznych i wszystkich warstw narodu w obronie niepodległości. Naczelnikiem państwa i wodzem naczelnym był twórca Legionów Józef Piłsudski, premierem przewodzący ruchowi ludowemu Wincenty Witos, a wicepremierem Ignacy Daszyński, przywódcą ruchu socjalistycznego.

17 marca 1921 roku została uchwalona przez Sejm Ustawodawczy Konstytucja, jedna z najdemokratyczniejszych w ówczesnej Europie. Wprowadziła stułukdziesięcioletnią przerwę w istnieniu państwa i instytucji politycznych życia narodowego położyła się cieniem na praktyce naszego parlamentaryzmu - nie mniej jednak pluralizm polityczny, który nie zmógł z życia polskiego nawet w okresie rządów autorytarnych stał się trwałą aspiracją polskiej kultury politycznej.

W okresie II Rzeczypospolitej naród polski wykonał ogromną pracę. Przeprowadzono wszechstronną unifikację trzech zaborów pod względem administracyjnym, prawnym, kulturalnym, ekonomicznym. Przeważały wszystkim uformowała się pełna i jednolita świadomość państwa całego narodu. Kraj, zniszczony skutkami przez zabórce rosyjskiego, rozbity przez zabórce niemieckiego, a przede wszystkim działaniami frontowymi - podzieleno z dnia ekonomicznego upadku. Stworzono nowoczesne ustawodawstwo pracy i podstawy nowoczesnego ustawodawstwa socjalnego. Podjęto w ubogim kraju wysiłek modernizacji życia ekonomicznego: zbudowano port w Gdyni, rozpoczęto budowę Centralnego Okręgu Przemysłowego. Stworzono silny system walutowy. Rozpoczęto proces reformy rolnej. Dokonano wielkiego, choć niewykończonego dzieła upowszechnienia oświaty, oparto na życia nowe wyższe uczelnie. Okras ten jest także niezmiernie ważnym rozdziałem polskiej kultury narodowej. Nie tylko powstały w tym okresie wybitne dzieła we wszystkich dziedzinach sztuki, lecz również wprowadzono w królestwo szerokiej świadomości społecznej, opanowała szkieł - wielkie dzieła literatury ożywczej. Nauka polska w wielu dziedzinach osiągnęła poziom światowy. Niepodległa Polska wchowała i dawała pokoleniu, świadomym swych obowiązków obywateli. Cały jej dorobek przeszedł w posiadanie narodu w ciężkiej próbie II wojny światowej i do dziś stanowi skarb, dzięki któremu polska kultura skutecznie opiera się utracie swej tożsamości. Konserwacja obywatelska

tu wglądziemy, nasycenie pluralizmu i odpowiedzialności za losy państwa i narodu - świadczymy, że ułamy dół spójność również i krytycznie na ciele i braki II Rzeczypospolitej. Nie było stał się zaniedbania, na które wówczas nie zwracaliśmy uwagi różne kręgi opinii społecznej i jej liderzy.

W dziedzinie ekonomicznej postępy nie były zadawalające. Ostre kryzys światowy w latach trzydziestych wytworzył i w Polsce owość, na bezrobocie. W warunkach liberalizmu politycznym zarówno walka z bezrobociem, jak i wzmocnienie industrializacja były utrudnione, wymagały by bowiem znacznego obniżenia stopy życiowej nas w celu zwężenia środków na nowe inwestycje. Nie sprostać więc zaspokoić materialnych i duchowych aspiracji formułowanych przez naród inicjatyw ruch socjalistyczny. Nie zrealizowano w dostatecznym stopniu swawo społecznego składowy ze środowisk robotniczych i chłopskich. Nie zdemokratyzowano dostatecznie dostępu do dóbr kultury i do oświaty. Nie doprowadzono nawet do pełnowartościowego reformy rolnej, mimo realistycznych postulatów ruchu ludowego. Nie wykorzystano stany utrwalenie demokratycznego charakteru państwa. Smutnym następstwem zamętu politycznego, którego skutkiem objawem był mord na osobie pierwszego prezydenta Rzeczypospolitej - stała się zmianie w maju 1926 roku zasady konstytucyjnej i ustanowienie rządów drogi przemocy. W latach późniejszych w walce z przeciwnikami politycznymi, aże rządzący uciekali się do środków antidemokratycznych. Przekształcenia tenia praworządności był proces krzeski i obce odosobnienia w Teresie Kartuskiej. Najboleśniejszą sprawą był stosunek do mniejszości narodowych. Mimo iż II Rzeczypospolitej ułamy narodu, iż jej reprezentowana głośno przez myśl polityczną Józefa Piłsudskiego, Rzeczypospolitej, która nie miała być ojczyzną wszystkich narodów od wieków zmięta to zar-niaszkujących - stała się łacną. Zrozumiała aspiracja narodowe mniejszości starały się z nacjonalistycznymi tendencjami zwrócić społeczeństwa polskiego, podanej na hasła megalomanii narodowej. Smutnym tego następstwem, któremu nie zdołano zapobiec, były krzywdy ludności ukraińskiej, żydowskiej, białoruskiej i litewskiej. Druga Rzeczypospolitej nie była również bez winy wobec sąsiadów. Ze zęgnięciem przez Czechy w 1918 roku została, gdzie przewidywany był plebiscyt, odwołany udziałem w ruchu oraz Czechosłowacji wraz z hitlerowskimi najazdami. W 1938 roku narzucono Litwie groźba użycia siły zbrojni i nieprzychylną wobec Polski polityki.

Cokolwiek jednak z tego i budzącego w nas wstyd działała w naszym kraju, zawsze znajdował się partie polityczne, środowiska,

ładzie, - otworcie i jawnie sprzeciwiający się temu. Zawsze tworzyły się nowe ośrodki, że wkręczyli się w ten sposób. Rzeczypospolitej Polska była nowoczesnym państwem, w którym odzyskał się dobra i stał się rzeczy, że która tylko my sami pomogliśmy odpowiedzialności. Byłoby niepodległości. Państwo, że II Rzeczypospolitej, która powstała do niezależnego bytu po przegranej wojnie światowej, musiała wszystko odbudować prawie od podstaw. Ze była w stanie niebezpiecznego zagrożenia ze strony politycznych i wroplich sąsiadów, nie mogła to nie wycisnąć płatno również na wewnętrznych dziedzinach kraju. Wtedy jednak, że bez tej trwałej i zdrowej świadomości nie wolności nie byłoby dzieła tym nowoczesnym państwem. Lata te ukształtowały substancję narodu, o ileż los nasz, mimo pozostania suwerenności, lepszy jest dziś niż na przykład los Ukraińców. Zawsze żyjemy to w trudnej okolicy dorobku i okresu niedzielnego, okresu tragicznego - zamkniętego wapieli i kłopotów hitlerowskich, którym w sukurs pospiewały wkrótce, fanatyzm i agresja, oddziały Armii Czerwonej na mocy paktu Ribbentrop-Molotow, postawiającym nowy rozkład Polski i współdziałała w działaniu wszelkich politycznych ruchów niepodległościowych. Mimo to suwerenne państwo polskie nie przestało istnieć przez cały okres wojny z hitlerowskim Niemcami, dzięki woli niepodległości, reprezentowanej narówno przez prezydenta i Rząd Rzeczypospolitej Polakiej na emigracji, którego premierem był Władysław Sikorski, przez Polskę i jej Turcję walczyć o loku Wilno - jak i przez Państwo. Podziemne stras Armii Krajowej, - która która weszły również organizacje wojskowe stworzone przez największe stronnictwa polityczne w kraju.

Sześćdziesiąta rocznica odzyskania niepodległości jest przede wszystkim świętem tych wszystkich Polaków, którzy walczyli o jej odzyskanie w walce politycznej, studiowali sprawę polską, rozwijając kulturę i oświatę, krzewiąc wartości demokratyczne, humanitarne, państwowo-polityczne, którzy tworzyli podstawy społeczne i ekonomiczne życia narodowego. Jest świętem nadziei tych, którzy podtrzymują tradycje narodowe, realizując programy społeczne, broniąc krajowców i przedmiotowych, walcząc o przywrócenie prawa obywateli i podjęcie niezależnej kultury i nauki, tworząc niezależne instytucje samorządu społecznego - dale w ten sposób do niepodległości, demokratycznej, sprawiedliwej Polski.

Jest świętem całego narodu.

Pliki do pobrania

[Publikacja Komitetu Samoobrony Społecznej „KOR” z dn. 10 XI 1978 r. w związku z 60. rocznicą odzyskania przez Polskę niepodległości, IPN BU 1042/10 s. 327-332. \(pdf, 657.23 KB\)](#)